

LIETUVOS SMULKIŲJŲ VERSLININKŲ IR PREKYBININKŲ ASOCIACIJA (LSVPA)

Olandų g. 10A-5, 02300 Vilnius. Tel./Fax. (8 5) 216 8343; 8 616 41626; El.p.asociacija@lsvpa.lt.

Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komitetui

Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir Finansų komitetui

Lietuvos Respublikos Ministrui pirmininkui

Lietuvos Respublikos Finansų ministrui

2019 m. lapkričio 22 Nr. (IN-19)-45

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. LAPKRIČIO 19 D. NUTARIMO NR. 1797 „DĖL VERSLO LIUDIJIMŲ IŠDAVIMO GYVENTOJAMS TAISYKLIŲ IR VEIKLŲ, KURIOMIS GALI BŪTI VERČIAMASI TURINT VERSLO LIUDIJIMĄ, RŪŠIŲ SĄRAŠO“ PAKEITIMO

Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacija (toliau - Asociacija), nepitaria Finansų ministerijos parengtam Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektui „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. 1797 „Dėl Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“ pakeitimo“.

Pažymėtina tai, kad projekto pirminis variantas svarstymui buvo pateiktas 2018 m. pabaigoje ir Asociacija kartu su smulkaus verslo aplinkos atstovais išsamiai įvertino projekto įtaką verslumui, socialinei bei ekonominei aplinkai ir 2018 m. lapkričio 14 d. Nr. (18-IN)-11 raštu Lietuvos Respublikos Ministrui pirmininkui ir Lietuvos Respublikos Finansų ministrui pateikė nepritarimo projektui priežastis ir siūlymus, kurie spęstų Finansų ministerijos Aiškinamajame rašte nurodytas problemas. Beje finansų ministerijos projektui nepitarė ir Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo taryba.

Asociacija nepitarimo poziciją išreiškė ir Finansų ministerijoje vykusiuose projekto derinimo susitikimuose, teikė siūlymus, tačiau ir naujai parengtame projekte palikti beveik visi finansų ministerijos siūlymai.

Asociacija teigiamai vertina Laisvosios rinkos instituto pateiktas išvadas ir siūlymus dėl verslo rūšių pagal verslo liudijimą naikinimo neigiamos įtakos smulkaus verslo plėtrai ir išvadoms pritaria. Asociacija pritaria ir **Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos teisės grupės išvadoms** ir tikisi, kad į išvadų rengėjų pateiktus nurodymus bus atsižvelgta, ir projektas bus taisomas.

Asociacijos pozicija, argumentai ir siūlymai:

1.1. Atsižvelgti į Lietuvos Vyriausybės kanceliarijos teisės grupės ir Laisvosios Rinkos instituto siūlymus.

1.2. Nepitaria 2.8 papunkčio formulavimui. „Atskiras fiksuoto dydžio pajamų mokestis įsigyjant verslo liudijimą gyvenamosios paskirties patalpų nuomai mokamas už kiekvieną gyvenamosios paskirties objektą, įregistruotą (registruotiną) Nekilnojamojo turto registre.“

Argumentai:

1. gyventojas gali nuomuoti ir kitos paskirties objektą, pvz. (garažą, daržinę ir t.t.)

Asociacija siūlo: 2.8 papunktį formuluoti taip:

„2.8. Atskiras fiksuoto dydžio pajamų mokestis įsigyjant verslo liudijimą gyvenamosios paskirties ir kitų patalpų nuomai mokamas už kiekvieną gyvenamosios ir kitos paskirties objektą, įregistruotą (registruotiną) Nekilnojamojo turto registre.

1.3 Nepitaria, kad iš 29 punkto, (t.y. 29 veiklos rūšies pagal verslo liudijimą) būtų išbrauktas porūšis „vaikų priežiūra“, o iš 87 punkto (t.y. 87 veiklos rūšies pagal verslo liudijimą) būtų išbraukta „Ateinančių auklių“ porūšis.

Argumentai:

1. Jei šis porūšis naikinamas dėl to, jog galimai sumokami per maži mokesčiai, tai savivaldybių tarybos nustato fiksuotą pajamų mokestį ir turi teisę mokestį reguliuoti.

2. Jei paslauga atliekama nelegaliai, tai veiklos rūšies ar jos porūšio panaikinimas ir privalomas perėjimas į kitą verslo formą problemos nespres, priešingai gali paskatinti paslaugą atlikti nelegaliai ir slėpti pajamas.

3. Nelegalios veiklos problema turėtų būti sprendžiama per abipusę paslaugos užsakovo ir paslaugos atlikėjo atsakomybę. Manytina, jog GPM įstatymu nustatytas GPM dalies susigrąžinimas bus efektyvi priemonė šiai problemai spręsti.

4. Jei šis porūšis naikinamas dėl gėsmių vaiko saugumui, kai tėvai samdydami asmenis vaiko priežiūrai, turi menką arba neturi jokios informacijos apie samdomą asmenį ir iškyla įvairios grėsmės ne tik vaikui, bet ir tėvams bei šeimos turtui, veiklos formos pakeitimas šios problemos neišspręs.

Siūlyme:

1. Šiai veiklai vykdyti, sudaryti veiklos atlikėjų (auklių, tarnaičių) registrą, į kurį norintys verstis šiomis veiklomis privalėtų užsiregistruoti. Pateikti SV.

2. Tėvai aukles arba tarnaites turėtų rinktis iš registro sąrašo. Tėvai turėtų galimybę ne tik užsakyti, bet ir pasirinkti jiems tinkamą auklę vaikui ar tvarkytoją namų priežiūrai.

3. Tai garantuotų veiklos legalumą, nekiltų grėsmių vaiko priežiūrai, tėvų ir šeimos turto saugumui, jog veikla bus legali, nekils grėsmių vaiko priežiūros ir tėvų bei šeimos turto saugumui.

1.4 Nepritaria 44 punkto (44 veiklos rūšies „Statybos baigimo apdailos ir Pastatų valymo po statybų darbai“) (EVRK klasės 43.31–43.34; įeina į EVRK klasę 43.39) keitimui.

1.5 Nepritaria 45 punkto (45 veiklos rūšies „Variklinių transporto priemonių techninė priežiūra ir remontas).

1.6 Nepritaria 52 punkto (52 veiklos rūšies „Specialieji statybos darbai (statybvietsės paruošimas, stogų dengimas, pamatų klojimas, mūrijimo, betonavimo, hidroizoliaciniai darbai, pastolių ir darbo platformų statymas ir ardymas, dūmtraukių įrengimas“) keitimui.

1.7 Nepritaria 54 punkto (54 veiklos rūšies „Vandentiekio, šildymo ir oro kondicionavimo sistemų įrengimas (išskyrus krosnių, aušinimo bokštų, dujų įrangos ir garo vamzdinių įrengimų“) naikinimui.

1.8 Nepritaria 58 punkto (58 veiklos rūšies. Elektros sistemų įrengimas pastatuose bei elektros įtaisų įrengimas ir remontas.) naikinimui.

Argumentai:

1. Panaikinus, galimai rizikingas pajamų neapskaitymo aspektu veiklos rūšis pagal verslo liudijimą ar atsisakius tam tikrų EVRK klasių ir gyventojui perėjus į kitą verslo organizavimo formą, tos veiklos ir toliau išlieka galimai rizikingos, nes nėra jokių garantijų, kad pakeitus verslo organizavimo formą verslo subjektams nelieta galimybių slėpti pajamas.

2. Prievolė asmenims pereiti į kitą verslo formą, nepasiekus verslo liudijimų turėtojams nustatytos PVM apyvartos ribos, sukels administracinę ir finansinę naštą verslui, nes iš esmės skiriasi buhalterinė apskaita, kuriai atlikti būtinos daug didesnės laiko sąnaudos, specialios žinios, jų neturint privalės samdyti buhalterius.

3. Taip pat galima teigti, kad minėtų veiklų panaikinimas, ne tik sukels gyventojų nepasitenkinimą, bet paskatins dalį gyventojų tomis veiklomis verstis nelegaliai, tai yra nemokant jokių mokesčių.

Šių paslaugų srityje sumažės verslumas, konkurencija, pakils paslaugų kainos, nes verslo liudijimų turėtojai už suteiktas paslaugas taiko ženkliai mažesnius įkainius, negu taiko įmonės.

Dėl šių priežasčių galimi monopoliniai reiškiniai rinkoje ir paslaugų pabrangimas, didės atskirtis regionuose bei emigracija. Šių veiklų pagal verslo liudijimą mažėjimą rodo VMI pateikta duomenų lentelė. Ir viena iš galimų mažėjimo priežasčių nuolatiniai valdžios ketinimai naikinti minėtas veiklas pagal verslo liudijimą. Todėl daug gyventojų, kurie turi patirtį šioje veikloje išvyko iš šalies ir svetur sėkmingai sukūrė verslus.

4. Pažymėtina ir tai, kad tik draudžiant, bet neieškant galimybių pagal verslo liudijimus teikti minėtas paslaugas yra pažeidžiamas subjektų lygiateisiškumo principas paslaugų atlikimo srityje, 9 tai išvadose nurodė ir Vyriausybės teisės grupė), siaurinamos verslumo galimybės ir paskata užsiimti legalia veikla.

5. Pažymėtina, jog visiškai neaišios priežastys kodėl iš veiklų sąrašo išbraukiamos 54. Vandentiekio, šildymo ir oro kondicionavimo sistemų įrengimas (išskyrus krosnių, aušinimo bokštų, dujų įrangos ir garo vamzdynų įrengimas ir 58 Elektros sistemų įrengimas pastatuose bei elektros įtaisų įrengimo ir remonto veiklos. Visuose Vyriausybės atstovų ir institucijų ekspertų pasisakymuose, viešojoje erdvėje ir Finansų ministerijos susitikimuose su smulkaus ir vidutinio verslo atstovais buvo konstatuojama tik 3-jų verslo rūšių galimas naikinimas arba siurinimas, tačiau projektuose ir toliau nurodomos 5-ios rūšys, kurias finansų ministerija be jokio argumento siekia panaikinti. Nesigilinant į kitus šių veiklų rūšyse esančius porūšius yra naikinamas pagrindinis porūšis - santechnikų ir elektrikų teikiamos paslaugos, kurias galima teikti ir įsigijus verslo liudijimą. Tai reiškia, kad iš verslo liudijimų veiklų sąrašo išbraukiamos pagrindinės paklausios veiklos rūšys, kurios iki šiol palaiko rinkoje konkurenciją, mažesnes paslaugos kainas ir galimybę gyventojams laiku, skubiai ir ženkliai pigiau gauti kokybiškas paslaugas.

Vadinasi galima teigti, kad šią rinką sėkmingai monopolizuos didesnis verslas, kils kainos ir tai tikrai prieštarauja Vyriausybės deklaruojamai pagalbai smulkiam verslui plėtotis.

6. Esant įtarimams, kad tam tikros veiklos rūšys pagal verslo liudijimą yra pelningos ir galimai sumokami per maži mokesčiai, šią problemą galima spręsti ne veiklų pagal verslo liudijimą sąrašo siaurimu ar atsisakius tam tikrų EVRK klasių ar jos porūšių, bet ir kitomis priemonėmis.

Siūlyme :

1 Nekeisti šiuo metu galiojančių verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo.

2. Minėtoms pelningoms veikloms siūlyme taikyti efektyvesnę kontrolę, t.y. :

2.2. Nustatyti prievolę su paslaugos užsakovu sudaryti darbų atlikimo ir paslaugos apmokėjimo sutartį.

2.3. Privalomai išduoti paslaugos pardavimo kvitą.

2.4. Minėtoms pelningoms veikloms galima didinti fiksuotą pajamų mokesčio dydį.

2.5. Nuo tam tikros sumos už suteiktas paslaugas atsiskaityti per banką.

2.6. Privalomai informuoti kontrolės instituciją apie paslaugos atlikimo vietą,

2.7. Neleisti verslo liudijimų turėtojams atlikti paslaugų įmonių pastatytuose, tačiau neįrengtuose daugiabučiuose namuose.

2.8 Nustatyti prievolę statybos įmonėms pilnai įrengti pastatytus naujus pastatus.

Asociacija yra įsitikinusi, kad šie siūlymai garantuotų teisingą pajamų deklaravimą, atsakomybę, garantijas už atliktas paslaugas ir didesnes galimybes kontroliuojančioms institucijoms gauti tikslią informaciją apie gaunamas pajamas, ne tik patikrų, bet ir GPM susigrąžinimo atveju.

Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacija (LSVPA) yra pasirengusi dalyvauti pateiktų pastabų ir siūlymų svarstymuose ir prašo apie tai informuoti nurodytais el. pašto adresais asociacija@lsvpa.lt ; zsorokiene@gmail.lt

Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir
prekybininkų asociacijos pirmininkė

Zita Sorokienė